

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Матеріали науково-практичної
конференції з міжнародною участю

28 березня 2024 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2024 року

ПОЛТАВА – 2024

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ПДМУ
від 07 лютого 2024 р., протокол № 5

Конференція внесена до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2024 рік.

Редакційна колегія:

- Ждан В.** – ректор, головний редактор;
Дворник В. – перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
Аветіков Д. – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
Старченко І. – начальник навчального відділу;
Лещенко Т. – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, відповідальний редактор;
Нетудихата О. – методист вищої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти;
Левадна В. – методист першої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти, відповідальний секретар.

«Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців у медичних закладах вищої освіти», (2024; Полтава).

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців у медичних закладах вищої освіти», 28 березн. 2024 р. [Текст].– Полтава: ПДМУ, 2024. – 312 с. ISBN 978-617-8231-55-2

У збірнику опубліковані статті, присвячені актуальним питанням підвищення якості вищої освіти з метою підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців нового покоління.

За зміст публікацій відповідальність несуть автори.

УДК 378.001.1

ІНТЕРАКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Моїсєєва Н.В., Гордієнко Л.П., Карамішев Д.В., Кока В.М., Литвиненко М.І.

Полтавський державний медичний університет

Однією з основних стратегічних цілей розвитку інформаційного медичного суспільства є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності здобувачів вищої освіти й лікарів, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій у формуванні всебічно розвинутої особистості.

Ключові слова: тактична медицина, вища медична освіта, мультимедійні засоби навчання, інноваційні технології.

One of the main strategic goals of the development of the information medical society is to ensure the computer and information literacy of students and doctors, primarily by creating an education system focused on the use of the latest information and computer technologies in the formation of a comprehensively developed personality.

Keywords: tactical medicine, higher medical education, multimedia teaching aids, innovative technologies.

У сучасному світі підвищення конкурентоспроможності будь-якої країни передбачає інтенсивне використання висококваліфікованої робочої сили, адаптованої до умов соціально орієнтованої економіки.

В умовах сучасного інформаційного суспільства одним з основних видів діяльності є виробництво і використання інформації. Невід'ємною частиною цього процесу стала комп'ютеризація [1;4]. Упровадження інноваційних технологій в умовах тотальної інформатизації освіти вважається в наш час прогресивним кроком, підвищує мотивацію навчання і сприяє інтенсифікації навчальної діяльності [1-3].

Інноваційні перетворення в системі вищої медичної освіти, розробка й інтеграція потужних і перспективних цифрових технологій важливі для підтримки ринку освітніх послуг та інновацій у сфері вищої медичної освіти. Для реалізації цього завдання потрібна тісна співпраця інформаційної індустрії та освіти [2; 3; 5].

Однією з основних стратегічних цілей розвитку інформаційного медичного суспільства стало забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності здобувачів вищої освіти як майбутніх лікарів, насамперед шляхом створення сучасної системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій у формуванні всебічно розвинутої особистості.

Взаємодія елементів «цифрової системи» навчання разом із традиційною передбачає розробку й інтеграцію інструментів і систем, надаючи можливість наблизити умови навчальної аудиторії до умов майбутньої професійної діяльності. Це складне завдання потребує інноваційних рішень, використання сучасних мобільних технологій для вирішення поставлених завдань [2].

Інтерактивне навчання в медицині – це сучасна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створення комфортних умов навчання, за яких кожен здобувач відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інноваційні технології в медичній освіті вимагають від викладача істотних змін у професійній діяльності, розвитку його особистості як конкурентоспроможного фахівця, який досконало володіє не тільки окремими формами і методами навчання, а й застосовує у своїй роботі цілісні педагогічні технології, зокрема технології навчання [6].

Технологія навчання – це конструювання освітнього й виховного процесу з гарантованим досягненням мети. Інтеграція дисципліни, як засіб навчання, – це пошук спільної платформи для взаємодії знань із різних дисциплін. Вона заповнює прогалини в знаннях здобувачів вищої освіти, засвоєні в процесі диференційованого навчання, спрямована на розвиток системного клінічного мислення. Основна мета навчання із залученням інтерактивних технологій полягає в тому, щоб освітній процес відбувався шляхом постійної, активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Отже, використання інтерактивних методів дозволяє втілювати ідею співпраці тих, хто навчає і тих, хто навчається, реалізує конструктивну взаємодію, забезпечує доброзичливу атмосферу.

Сучасними вимогами інформаційного суспільства є інтегральні вміння, тобто інформаційно-практичні вміння, уміння використовувати інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ) у професійній діяльності викладача, які містять два компоненти: суто інформаційний, пов'язаний з аналізом і відбором інформації, та прикладний, пов'язаний із практичним використанням інформації. Оскільки ці вміння є інтегральними, вони входять до складу кожного компонента освітньої діяльності та пов'язані з використанням різних засобів ІКТ (текстових і графічних редакторів, таблицьних процесорів, педагогічних програмних ресурсів, ресурсів мережі «Інтернет» тощо) [3; 4].

Основне завдання сучасних освітніх технологій – посилення фундаментальної підготовки, що надає здобувачу вищої освіти вміння виділити в конкретному предметі базисну частину його змісту, яку він після осмислення зможе використовувати на новому рівні, при вивченні інших дисциплін і в процесі самоосвіти [1; 3].

В умовах сучасного розвитку інформаційного медичного суспільства мультимедійні технології стали незамінними. Мультимедію вважають ефективною освітньою технологією завдяки інтерактивності, гнучкості й інтеграції різних типів навчальної інформації. Основна риса мультимедіа – навігаційна структура, що забезпечує інтерактивність, можливість безпосередньої взаємодії з програмним ресурсом, тобто «живий» зв'язок між користувачем і програмою, зокрема, за бажанням, можна задати індивідуальний темп роботи в межах програми, установити швидкість подачі матеріалу, кількість повторень тощо [1; 3].

Для створення мультимедіа-презентації викладач може скористатися і добре відомим програмним засобом – Microsoft PowerPoint, і спеціалізованими редакторами: Macromedia Flash, Picasa, Photodex ProShow та ін. Зокрема, програма Picasa (Google, Inc.) дозволяє легко виокремлювати статичні й динамічні зображення; зручно, швидко проектувати слайд-шоу або навчальні фільми; додавати до проекту текстові й звукові коментарі; створювати колажі зі статичних зображень; легко завантажувати зображення у вебальбоми.

Безумовно, за стрімкого розвитку інформаційних технологій і з метою розвитку особистості здобувача вищої освіти важливо використовувати сучасні технології в представленні навчального матеріалу, сприяючи розвитку мислення й пізнавальної активності майбутніх лікарів [3]. Тому наочність вимагає безперервної присутності викладача: або безпосередньо керуючи процесом сприйняття й переробки інформації, або віртуально – через організацію й структуру навчального матеріалу з урахуванням психологічних особливостей сприйняття комп'ютерної інформації. Одним із найбільш доступних засобів для широкої аудиторії користувачів при створенні власних комп'ютерних навчальних продуктів стала програма Power Point – майстер створення презентацій. Викладач може перетворити презентацію в захопливий спосіб залучення здобувачів вищої освіти в освітню діяльність.

Для вдосконалення організації освітнього процесу з дисципліни «Основи тактичної медицини» та його оптимізації нами інтегровано інноваційні технології, зокрема підготовлено мультимедійні матеріали-презентації у форматі PowerPoint до тем і лекційних, і практичних занять. Використання інтерактивних елементів – це не лише об'єкт вивчення, а й засіб навчання, що підвищує ефективність освітнього процесу. Мультимедійна презентація стала одним з найбільш поширених засобів унаочнення навчального матеріалу. Інформативність мультимедійних презентацій набагато вища від традиційних за рахунок наявності не лише тексту і графіки, а й медичної ілюстрації з анімацією, відео і звуком. Мультимедійні презентації дають можливість здійснювати віртуальну взаємодію здобувача вищої освіти з об'єктами або процесами пізнання, які знаходять своє відображення на екрані. Використання мультимедійних презентацій дозволяє створювати інформаційний і візуальний образ об'єкта, який вивчається, імітувати реальність за допомогою участі в процесах, що відбуваються на екрані [4; 5].

Крім того, мультимедійні презентації дозволяють усвідомлено й гармонійно інтегрувати багато видів медичної інформації: зображення – фотографії, малюнки, високоякісну графіку; звукозаписи голосу, звукові ефекти; відео, відеоефекти, рухоме відеозображення; анімації й анімаційні імітування. Мультимедійна форма дозволяє подати матеріал як систему яскравих опорних базисних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. Мета такого подання навчальної інформації – насамперед у розвитку системи образного мислення здобувачів вищої освіти. Відомо, що запам'ятовування інформації відбувається при поданні на слух, у цьому разі запам'ятовується близько 20 % її обсягу; за допомогою зору – 30% матеріалу, за умов комбінованого поєднання слухового й зорового каналів – 60% інформації [1; 3]. Отже, використання мультимедіа сприяє набагато кращому засвоєнню інформації кожним здобувачем вищої медичної освіти [6]. Презентація дає можливість викладачу проявити творчість, індивідуальність, уникнути формального підходу до проведення занять, забезпечує можливість інформаційної підтримки, ілюстрування, використання різноманітних вправ, розширення освітнього простору заняття. За використання презентації в здобувачів вищої освіти концентрується увага, включаються всі види пам'яті – зорової, слухової, моторної, асоціативної; швидше і глибше сприймається матеріал, підвищується інтерес до вивчення дисципліни; посилюється мотивація до навчання.

Основні переваги презентаційного подання матеріалу з дисципліни «Основи тактичної медицини» такі: інформаційна місткість – можливість в одній презентації розмістити великий обсяг графічної, текстової, звукової інформації; компактність – для презентації можна використовувати різні типи сучасних носіїв, що вирізняються малим розміром і зручністю; емоційна привабливість – презентації дають можливість подавати інформацію не лише в зручній для сприйняття послідовності, а й ефектно поєднувати звукові й візуальні образи, добирати домінуючі кольори, що створює в здобувачів вищої освіти позитивне ставлення до інформації; презентація унаочнює, конкретизує й обґрунтовує певні теоретичні положення; мобільність – для презентації достатньо носія й комп'ютера, тобто її можна демонструвати в різних умовах; інтерактивність – можливість безпосередньо впливати на хід презентації; багатофункціональність – створену одного разу презентацію згодом можна застосовувати в інших умовах і з іншою метою.

Висновки. У цілому використання ІКТ визнано вкрай корисною і плідною навчальною технологією завдяки притаманній їй якості, інтерактивності, гнучкості й інтеграції різноманітних типів мультимедійної навчальної інформації, а також можливості враховувати індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти, сприяючи підвищенню їхньої мотивації. Мультимедійна форма дозволяє подати матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. Мета такого подання навчальної інформації – насамперед у розвитку системи образного мислення здобувачів вищої освіти. Мультимедійні технології навчання – це перспективний і високоефективний інструмент, який дозволяє надати більший обсяг інформації, ніж традиційні джерела інформації, і в тій послідовності, яка відповідає логіці пізнання й рівню сприйняття здобувачами вищої медичної освіти.

Список використаної літератури

1. Горшунова Н.К. Інноваційні технології в підготовці фахівців в системі безперервної професійної освіти / Горшунова Н.К. // *Фундаментальні дослідження*. – 2009. – №17. – С. 87-88.
2. Карамішев Д.В., Гордієнко Л.П., Кундій Ж.П., Полив'яна О.А., Кока В.М. Універсалізація підходів до оцінювання якості провадження освітньої діяльності на основі галузевого індексу оцінювання діяльності закладів вищої освіти. Медична освіта за новими стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. Полтава, 2023. С. 90-93.
3. Шевченко І. А. Використання мультимедійних презентацій як сучасного засобу навчання в системі післядипломної освіти / І.А. Шевченко // *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2012. №1. С. 23-26.
4. Mayer R. E., & Johnson C. I. (2008). Revising the redundancy principle in multimedia learning. *Journal of Educational Psychology*, 100, 380-386. doi:10. 1037/0022-0663.100.2.380.
5. Moreno R., & Mayer R. E. (2004). Personalized messages that promote science learning in virtual environments. *Journal of Educational Psychology*, 96, 165-173.
6. Paivio A. *A Dual Coding Approach*. – New York: Oxford University Press, 2010. – 336 p.

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА АНАЛІЗ ПРОВЕДЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ НА СТАНЦІЇ «СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПАЦІЄНТ У ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ» КАФЕДРИ ПЕДІАТРІЇ №2 ПДМУ <i>Крючко Т.О., Пода О.А., Кузьменко Н.В., Бубир Л.М., Климко Д.О.</i>	123
ВИКОРИСТАННЯ ВАРІАНТІВ МЕТОДИКИ «СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПАЦІЄНТ» У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Ксьонз І.В., Гриценко Є.М., Пилипюк Є.В., Овчар О.В.</i>	125
МОДЕЛІ ВЗАЄМИН ВИКЛАДАЧІВ І ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Кузь В.С., Тесленко О.І., Кузь Г.М., Баля Г.М., Марченко К.В., Лунькова Ю.С., Мартиненко І.М.</i>	126
РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЩОДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ГОТОВНОСТІ ДО КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ <i>Кузьменко Н.В., Іваницька Т.А., Пода О.А., Несіна І.М., Тянянська С.М.</i>	128
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Куценко Н.П., Вонсович Ю.В., Волкова Т.О., Зубченко Ю.П.</i>	130
ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ <i>Куценко Н.П., Прокопенко В.В.</i>	132
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Куценко Н.П., Сизоненко Н.В.</i>	133
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ <i>Лещенко Т.О., Юфименко В.Г., Шарбенко Т.В.</i>	135
ПОСТАТЬ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПОЛТАВЩИНИ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ <i>Лисенко А.В.</i>	138
НОВІТНІ ПАРАДИГМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ <i>Ліхачов В.К., Макаров О.Г., Добровольська Л.М., Тарановська О.О., Ващенко В.Л.</i>	140
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ: КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ І АКТИВНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ <i>Лобань Г.А., Фаустова М.О., Чумак Ю.В.</i>	142
ВПЛИВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ <i>Лобач Н.В., Ісичко Л.В., Сілкова О.В., Ващенко А.В.</i>	144
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ <i>Локес К.П., Фаустова М.О., Добровольська О.В., Аветіков Д.С.</i>	146
СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Гришко Ю.М., Петрова Т.А., Луценко О.А.</i>	147
ЗАСТОСУВАННЯ KEY-CASE МЕТОДУ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ <i>Люлька О.М., Кравціє М.І., Дудченко М.О., Ляховський В.І., Лисенко Р.Б., Нємченко І.І., Краснов О.Г., Городова-Андрєєва Т.В.</i>	149
ЛЕКЦІЯ ЯК ОСНОВА ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Ляховська Т.Ю., Громова А.М., Ляховський В.І.</i>	151
МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ <i>Марченко І.Я., Шундрік М.А., Ткаченко І.М.</i>	153
METACOGNITIVE ASPECTS IN LEARNING ROMANIAN AS A FOREIGN LANGUAGE <i>Laura Maftei, Phd, Associate Professor</i>	154
РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ЇХНЬОЇ ОСВІТИ <i>Мельник В.Л., Шевченко В.К., Силенко Ю.І.</i>	158
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ПДМУ <i>Міщенко І.В., Коковська О.В., Жукова М.Ю., Павленко Г.П., Юдіна К.Є.</i>	160
ІНТЕРАКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ <i>Моїсєєва Н.В., Гордієнко Л.П., Карамішев Д.В., Кока В.М., Литвиненко М.І.</i>	162
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ: СТАВЛЕННЯ ДО СПИСУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ І ФРАНЦУЗЬКИХ СТУДЕНТІВ У РОЗРІЗІ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Мохначов О.В., Циганенко І.В., Овчаренко Л.К., Рустамян С.Т.</i>	164